

voorrechten die in Gods vierschaar aan den staat van een gerechtigte zijn gehecht.

Zelfs de toepassing van deze gerechtigheid in ons eigen besef of bewustzijn door de schenking van de geloofsgave is hier niet bedoeld. Deze toch is veel meer een vrucht van Jezus' hemelvaart en van de uitstorting van den Heiligen Geest; niet van zijn opstanding.

Zijn opstanding zelf is de goddelijke rechtvaardigverklaring van den Middelaar, en het optreden van den rechtvaardigverklaarden Middelaar als ons Hoofd, en aldus als onze aller rechtvaardigheid in zich dragende.

Wel, en dit voegen we om misverstand te voorkomen er aan toe, wel was ook het opstaan uit den dood noodig, om het opvaren naar den hemel en het uitscheiden van de gaven mogelijk te maken, maar dit is een verwijderd gevolg. En het rechtvaardiggevolg van de opstanding bepaalt zich tot de daad des Vaders, die in de opwekking zijns Zoons den Middelaar in zijn staat van gerechtigheid doet schitteren, en tot de daad des Middelaars, die in deze zijne gerechtigheid nu verschijnt als het Hoofd en de Middelaar der zijnen.

KUYPER.

„Valschheid met vleien lippen.“

Zij spreken valsheid, een ieder met zijnen naasten, met vleien lippen; zij spreken niet met een dubbel hart. Psalm 12:7.

Satan in het paradijs was de eerste vleier. „O, Eva was zoo lief; was veel te goed, om onmogelijk onder God te leven. Ze moest als God zelf wezen, kennende het goed en het kwaad.“

En sinds Satan zijn valsheid met vleien lippen in het paradijs gelukt was, bleef hij den onheiligen geest der vleierij ook in het hart van de kinderen der menschen, en is de booze macht der vleierij een giftig wapen onder menschen geworden.

Niet, dat de Heilige Schrift een vriendelijk, een minzaam, een zilveroverend woord afkeurt.

Verre van dien, en het norsch geslacht der bitse, scherpe lieden, die zich over hun kwetende taal verontschuldigen met te zeggen, dat ze van geen vleierij houden en het daarom maar zeggen, zooals ze het meenen, mogen toezien dat ze zich niet langer tegen de liefde bezondigen.

Laat ze bij een Abraham en Jacob, bij een David en Salomo, bij een Paulus en Johannes maar eens ter schole gaan, om te leeren wat naar Christus' eisch de toon van onze omgang met vriend en vijand moet wezen.

Iemand toe te spreken op innemende wijs is geen vleierij, maar minzaamheid. Zelfs iemand te laten merken, hoe lieflijk ons zijn geestelijk sierraad aandoet is slechts de tol der waardeerij. Een woord van goedkeuring, van oprijsting, van lof kan zelfs ten goede strekken. Bemoeijing is een steunsel, dat ons hart van ander liefde vraagt.

Aan zulk een uiting van sympathie hebben we behoefte.

Maar dat is dan ook niet de Satanische zonde van de vleien lippen.

Die herkent men aan heel iets anders. Wat tot een vriendelijken innemenden toon uitdrijft is liefde, wat tot vleien verleid is pure zelfzucht.

Let er maar op, als de vleier geen belang meer bij uw gunst heeft, slaat zijn sluweelachtige lip op eens in snijdende scherpeheid om. Maar wij hij u in zijn macht hebben, dan puurt hij honig.

Vleierij is een kansspel dat berekend is op de zonde onzer eigenliefde.

De vleier is bijster met zich zelf ingenomen en hijgt naar de steele prikkeling van ander lof. En, alsmo ander, hart naar zijn eigen inborst afmetend, rekent hij uit, dat ook die anderen o, zoo makkelijk te winnen zijn door kitting van hun ingenomenheid met zich zelf.

Daar maakt hij dan een studie van.

Hij bespiedt uw gangen, en zoekt uit te vissen waar uw inbeelding en uw ingenomenheid met u zelf zich het meest op richt. En zoodra hij dit zwakke punt van uw hart maar uitgevorscht heeft, begint hij, als een spin het vliegje, u op dat punt te omwoven.

De vleier heeft niet maar één enkel liedekje, maar voor allerlei soort van karakters een onderscheiden wiegerang. In zijn pikloker zijn aldoorste pijlen, en naar de zonde van uw hart ligt, legt hij voor u de pijl op de pees.

Hij heeft wirook en in ambeguren. En al naar gelang uw zelfbesef door een dier geuren het sterkst en het snelst bedweld wordt, strooit hij er de korrels van voor u op het altaar.

En dat streelt u dan, dat prikkelt uw geestelijke reukorganen, dat doet u prettig aan.

Gij moogt het gaarne zoo. Soms gaat ge opzettelijk tot dezen handelaar in wirook om u te laten bewieroken.

En ge merkt niet dat ge er door in zijn macht komt, tot ge geheel gebiologeerd zijt, en willoos u overgeeft aan zijn wil.

Onder Christenen moest zoo Satanisch kwaad niet gekweekt worden. Het stuit het Koninkrijk der hemelen, en bouwt het rijk der duisternis op.

Immers ge weet ook wel, hoe we van nature toch al zoo boozelijk met ons zelf zijn ingenomen, dat God de Heere allerlei vermaan en openbaring van zijn toorn over ons moest brengen, om ons aan onze valsche inbeelding over ons zelf te ontworstelen. Ja, hoe Hij, ook als we ten beste onszelf zijn, nog steeds met zijnen Heiligen Geest strijdt tegen ons in, om ons de inbeeldingen van ons hart te ontnemen.

Wat is nu Christenlicht? Om hierin met den Heiligen Geest mede te werken, of deze werking van den Heiligen Geest tegen te staan?

Het eerste, niet waar? En toch de vleier doet juist het laatste.

Hij sluip in uw hart, dat zijn inbeeldingen met prijs wil geven, om die zondige inbeeldingen te sterken. Hij belemmert en bemoeijijkt de zelfontdekking in u. Hij sijft uw hoovaardij en trots. Hij prikkelt uw ijdelheid. En houdt de nederigheid, die de bedding voor de genade in u moest uitgraven, verre van u.

De vleier doet uw hart kwaad. Hij sluit uw hart toe voor de werkingen des Geestes die u

heiligen moesten, en ontsluit het voor de werkingen van Satan die u verderven willen.

Hij vergiftigt uw hart.

Hij lokt u in zijn aansloeken, en dient u zijn zieldoodend bewijs toe. En als gij er den geur van indronkt en er door bedweld wordt, lacht hij u uit om uw onnoozelheid en acht u een botte duif in sperswerklauw.

Twederlei vermaan volgt hieruit: Vlied den vleier en ban de vleier uit uw eigen lippen.

Vlied den vleier, en de vleier bovendien. De vleier der vrouw is dubbel gevaarlijk.

En doe dat opeens, onverwilt, met een ruk aan uw hart. En denk niet, ik zal mij even nog laten bewieroken, en dan weghyden. Want weet wel, als de wirook der vleierij maar even zijn werking doet, zijt ge uw macht kwijt en kunt ge niet meer vlieden.

Die u vermaan en bestraft kan uw vriend zijn, maar die u vleit is stellig uw vijand. Dan bovenal, als hij begint met te zeggen: „Ik wil u niet vleien, maar...“ Op zulk een inleiding volgt de vleier meestal zelfs grof.

Maar ook, vlei zelf niet.

Ook zelfs als ge er geen kwaad mee bedoelt, drupt ge gif in de ziel van uw gevleide. Zijn hart kan er niet tegen. En juist dat hij u aanhoort en uw vleitaal met een lach om de lippen indrinkt, is het zekerst bewijs dat het hem kwaad doet.

Iemand te vleien, toont dat ge hem niet acht en geen eerbied voor hem hebt.

In den hemel zoudt ge niet kunnen vleien. Het woord der vleitaal zou vanzelf verstommen op uw dan heilige lippen.

KUYPER.

Amsterdam, 25 Mei.

Ons weekblad had deser dagen een harden aanval van Roomsche zijde uit te staan; niet om wat het in zijn leaders schreef, maar om een opmerking in ons Buitenland voorkomend.

Onze geachte mederedacteur Ds. Winckel wees namelijk op het feit, dat ook de niet-Roomsche vorsten almeêr hulp bij den Paus gaan zoeken, ten einde hun eigen Roomsche onderdanen in bedwang te houden; en dit verschijnsel achtte hij bedenkelijk.

Hierover nu leest De Maasbode ons de les; niet minnig, maar toch voelbaar. We misdelen in haar oog.

Liep dit verschil nu enkel over de vraag naar het gezag van den Bisschop der kerk te Rome, zoo zouden we dezen uital niet gepareerd hebben. Dan toch raakte het geschil een geloofsaangelegenheid.

De redacteur van De Maasbode geloofde dat de Bisschop van Rome gezag over alle kerken op aarde heeft ontvangen; wij gelooven dit niet, maar ontkennen het. Een disput hierover zou dus niets minder zijn dan een ophalen van geheel de controvers over het pauselijk gezag. Stof voor een dikke kwartijl, niet voor een weekbladartikel.

Doch hierover liet ditmaal het geschil niet.

Die quaestie werd zelfs niet aangeroerd. En de eenige vraag waarover het liep, was deze: Is het al dan niet bedenkelijk, dat vorsten, die zelf niet aan het pauselijk gezag gelooven, het toch gebruiken als veiligheidsmaatregel?

En dit is, naar ons voorkomt, een punt, waarover tusschen de redactie van De Maasbode en ons geen strijd behoefte te ontbranden. Daarover kunnen we niet anders dan eenzelfde oordeel hebben.

Dat Protestantsche vorsten, zoolang de Bisschop van Rome tegelijk soeverein van den Kerkelijken Staat was, met hem als soeverein in gemeenschap traden, deed natuurlijk geen de minste bedenking rijzen.

Dat een Protestantsche regering, als de staatsrechtelijke regeling van de kerkelijke aangelegenheden der Roomschen aan de orde komt, daarvoor met den Bisschop van Rome onderhandelt, levert bij ons geen bezwaar op.

Zelfs dat Protestantsche koningen, als er op den Bisschopsteel te Rome een vroed en schrander man zit, een internationaal geschil met een Roomsche mogendheid aan zijn beslissing onderwerpen, hindert ons niet. Als scheidsrechter kan men ieders oordeel inroepen, en daarin ligt in het minst geen erkenning van zijn geestelijk gezag.

Als daarentegen Protestantsche vorsten gezanten met geschenken naar den Bisschop van Rome zenden bij zijn kerkelijk jubilaum, dan wordt o, i, wel terdege de juiste grens overschreden.

Dan toch is het niet de vraag, of de Bisschop van Rome niet feitelijk een macht uitoefent die boven de macht der machtigste vorsten gaat; noch ook of het gewicht deser macht niet doorgaans tegen het ongeloof, de zedeloosheid en de revolutie in de schaal wordt geworpen; maar alleen of het kerkelijk jubilaum, het priesterworden van den persoon van dezen bisschop iets is, dat de Protestantsche regeringen aangaat.

En dan komt het ons bedenkelijk voor, dat een Protestantsch vorst, die dus als Protestant ontkent, betwist en loochent dat de Bisschop van Rome het gezag beaat, waarop hij aanspraak maakt, toch den schijn komt aanneemen, als huldigde hij dit gezag.

Dit is o, i, in strijd met de oprechtheid en beneden de majesteit, zoo van hun karakter als van hun kroon.

En dit kwaan nu neemt nog ernstiger verhoudingen aan, als een Protestantsche regering, gelijk die van Pruisen en Engeland deden, de hulp van den Paus inroept, om haar onderdanen naar haar hand te zetten.

Dan toch brengt hij aan het Pauselijk gezag niet slechts hulde, maar gebruikt het, wekt er de werking van op, en boekt het als een der middelen van Staat. Naast politie en leger, dan nog als derde veiligheidsmacht 's Pausen gezag.

Want wel geven we toe, dat de Paus terecht het boyotten en andere onzedelijke praktijken veroordeeld heeft; maar om daar, van het strijdige met de Tien geboden in te

zien, had men toch den Bisschop van Rome niet noodig. Althans we zouden de geestelijke armoê der Roomsche kerk in Ierland beklagen, zoo haar eigen bisschoppen dit, ook zonder hulp uit Rome, niet konden inzien.

Dat was dan ook slechts de vorm van het advies; maar het eigenlijk bedoelen was, dat de Paus als toetende voogd over alle Roomsche onderdanen de vorsten in het uitoefenen van hun voogdij bijsta.

Er ligt dus wel terdege in het toekennen aan den Paus van politiek gezag, niet om zijn persoon, maar op grond van den invloed van zijn geestelijk gezag.

En dit nu vinden we in keizers en koningen die als Protestanten dit geestelijk gezag betwisten en ontkennen, onoprecht en onzedelijk.

In Het Vaandel vestigt J. H. B. er de aandacht op, dat wij ons zelf, zoo hij beweert, hebben vastgepraat.

Hij zegt er van:

Dr. Kuyper schreef in De Heraut:

„Toch moet, dunkt ons, meer dan duver geschiedde, nadruk op het feit gelegd, dat in 1834 en in 1886 de kerkenraad, die of reeds bestond of krachtens het ambt der geloovigen optrad, de bestaande organisatie terzij gezet en de oude kerkenordening weer in heeft gevoerd.“

Wanneer de voorstelling die Dr. Kuyper hier geeft voor 'tgeen geschiedde in 1834, zuiver is, dan is het werk der „Reformatie“ in 1886 in menige plaats onvoorloofd geweest.

Indien in 1834 of later krachtens het „ambt der geloovigen“ h. v. in Harlingen de bestaande organisatie is terzijde gezet en de oude kerkenordening is ingevoerd geworden, dan hadden de doleerende broeders aldaar in 1886 den kerkenraad, die zulks reeds tientallen jaren vroeger deed, behooren te erkennen en hadden ze alteminst kunnen of mogen doen, wat door hen gedaan is.

Wie gaat toch eene organisatie opzij zetten, die reeds opzij gezet is geworden? Wie gaat de oude kerkenordening invoeren, die reeds door een kerkenraad, krachtens het ambt der geloovigen gekozen, is ingevoerd geworden?

De aanklacht is derhalve deze: Gij erkent dat in 1834 te Ulrum de Synodale organisatie is terzijde gezet, en slechts datgene gedaan wat gij thans zelf doet.

Maar hoe kunt gij dan in plaatsen waar de Christ. Geref. kerk reeds een kerkenraad bezit, opnieuw een kerkenraad daarnaast laten optreden?

Immers indien er een Christ. Geref. kerkenraad is, dan heeft deze reeds de Synodale organisatie op zij gezet, en hoe kunt gij dan nogmaals op zij zetten wat reeds op zij gezet is.

Grif en voetstoots geven we toe, dat onze redeneering, indien ze metterdaad was, wat J. H. B. er van maakt, teil zou gaan, voor geen gezonde critiek zou kunnen bestaan, en onvoorwaardelijk moest herroepen.

Het geval ligt echter zóó, dat we heel anders redeneerden.

Ons beweren was dat vader De Cock te Ulrum metterdaad den juiststen weg koos, deed wat gedaan moest worden, en geen nieuw kerkje bouwde, maar als kerkenraad de kerk van het Genootschap losmaakte.

Voor zoover de kerkenraad der Christ. Geref. te Ulrum aan dit standpunt van vader De Cock getrouw is gebleven, zou o. i. het optreden van een anderen kerkenraad te Ulrum dan ook onaanvaardig zijn, en zou dit in geen geval kunnen geschieden krachtens het beginsel, dat elders ons leidraad van handeling bood.

Hieruit volgt, dat bijaldien alle kerkeraden van Christ. Geref. zijde die sinds 1834 optreden, ditzelfde standpunt hadden ingenomen, en op dit standpunt waren blijven staan, het optreden van een tweeden kerkenraad deels ongemotiveerd zou geweest zijn, en stellig niet had kunnen geschieden in den vorm waarin het geschied is, t. w. als afwerping van een juk, dat dan reeds afworpen was.

Zoo handelden echter verreweg de meeste dezer kerkeraden niet.

Integendeel. De meeste dezer kerkeraden zijn colleges, in het leven geroepen door persoonlijk geloovigen, die na eerst hun kerk uitgetreden te zijn, zich particulier tot het opnieuw oprichten van een forme van kerk verenigd hebben, en dus den historischen draad afbraken.

Door deze kerkeraden is daarom nooit de Hiërarchie op zij gezet noch ook de Synodale organisatie verworpen, eenvoudig omdat ze er nooit onder verkeer hebben. Geen enkel aktestuk in dien zin ging dan ook van haar uit.

De kerkenraad deed te dezen opzichte niets; maar die handelende waren de enkele geloovigen. En de daad dezer enkele geloovigen was niet, dat ze de Synodale organisatie van hun kerk afwierpen, maar van hun eigen persoon, en dat ze, hun vroegere kerk met deze organisatie identificerende, nu opnieuw een kerk organiseerden.

Eerst daarna kozen ze een kerkenraad, die derhalve op geheel nieuwe basis stond, een begin van iets geheel nieuws was, en die nu de Kerkenordening van 1619 aannam, niet omdat deze vanzelf weer opleefde, overmits de organisatie van 1816 wegviel, maar omdat deze hun het beste scheen.

Wel heeft onder dit alles de historische traditie nagewerkt, en dreel onze broederen een onbewust besef om de oude kerk der vaderen opnieuw te openbaren; maar toch werd de zaak niet juist ingeëzet.

Geestelijk liep men zuiver; maar formeel beging men door van het Ulrumsche standpunt af te wijken een fout.

Wij onderscheiden dus.

Wat Ulrum deed, doen ook wij, en al onze bede is, dat onze Christ. Geref. broederen tot het Ulrumsch uitgangspunt mochten terugkeren.

Dat ze hiervan te goeder trouw afweken, is moeilijk betwistbaar.

En nu zeggen we niet, dat wij, hadden we destijds geleefd, onder den drang der omstandigheden, niet allicht evenzoo zouden gehandeld hebben, maar dit redt ons in 1883 niet.

Thans, nu we de gevolgen van deze afwijking voor oogen hebben, hebben we met deze les der historie te rekenen, en zou het ons tot schuld zijn, ons veel meer dan hun, zoo we in gelijke fout vervielen.

Blijkaar hebben de Christ. Geref. broederen zich niet anders kunnen voorstellen, of de afbrokkeling der Synodale Genootschapskerk zou nooit anders dan individueel toegaan. Persoonsgewijs. Doordien enkele geloovigen met de organisatie braken.

Op een meer algemeene actie, waardoor de kerken zelf van onder de organisatie uit zouden komen, was in hun program niet gerekend.

Nu echter deed zich onverwachts dit feit voor.

Er blijkt nu, dat de ontwikkeling van onze Gereformeerde kerken niet uitsluitend individueel toegaat, maar allengs heel andere proportiën aanneemt.

En hierop nu is haar inrichting niet aangelegd; daar biedt ze geen kader voor; daar weet ze geen weg mee.

Er liep dus iets mis. Iets dat anders had moeten loopen. En nu zeggen wij: Mannen broeders, als gij steeds waart blijven staan op het standpunt van Ulrum, zou zich op dit oogenblik geen moeilijkeheid voordoen. Alles liep dan vanzelf. Van concurrentie kon dan geen sprake komen. En van een kerkenraad tegenover uw kerkenraad ware geen spoor ooit gezien.

Geld het nu enkel de vraag, of wij, door de liefde gedrongen, niet desnoods veel konden toegeven, om met onze broederen in gemakkelijker gevele te komen, dan ware de zaak spoedig tot een goed einde gebracht.

Maar dat is niet de vraag die hier beslissen kan.

Immers, nu de ervaring ons geleerd heeft, dat er ook onverwachts een machtige beweging onder de Gereformeerden in het Genootschap kan optreden, die geen individueel karakter toont, maar massaal van aard, nog kerksgewijs handelt, mogen wij de fout niet eveneens begaan, om bij onzen bouw hier niet op te rekenen.

We zijn van onder de organisatie uit, en hebben geheel en al een volkomen gebroken met het genootschap genaamd de Ned. Herv. kerk.

Maar dit neemt niet weg, dat wij nog tal van oude vaderlandsche kerken zien, die alsmo onder deze Hiërarchie gebogen en in de banden van dit genootschap beklemd, almeêr opwaken en ten leven komen, en straks den moed zullen vinden, om op hun wijs te doen wat wij deden.

Voor die kerken nu houden we ons hart vrij en onze armen open, en we bidden van God, dat haar vrijmaking moge verhaast worden.

En juist wij nu dank zij de uitkomst zien, wat onze broederen in de jaren van '50-'70 niet zoo zagen en niet wel zien konden, hoe namelijk een kerkinrichting als waartoe zij kwamen, alsnu aan de weer-ingegroeiing van de oorspronkelijke leden-maten van het één lichaam in den weg staat, is het ons thans plicht het eenigszins anders aan te leggen.

We durven dan ook vertrouwen, dat H. J. B. bij nader inzien zijn oordeel verachten zal, en in onzen lot op Ulrum alteminst een tegenstrijdigheid zal zien met het door ons ingenomen standpunt.

Het strookt er niet slechts mee, maar de lot voor Ulrum kon op ons standpunt niet uitblijven.

Niet zonder ingenomenheid zagen we in de jongste Baunin ook Doc. De Cock onder de onvoorwaardelijke bestrijders van het ellendige Statuut van 1869 optreden.

Gelijk men toch weet, is een der vele kolossale fouten van dat Statuut, dat dit Reglement het één Christelijke Gereformeerde kerkgenootschap niet eert als een vereniging van plaatselijke kerken, maar als een verzameling van persoonlijke leden over heel het land verspreid.

Nadat toch in Art. 1 van dit Statuut is vastgesteld dat er in Nederland eene Christelijke Gereformeerde kerk bestaat, en er nog van geen alzonderlijke gemeenten sprake viel, volgt terstond in Art. 2 dit:

Allen, die vrijwillig tot deze Kerk toetreden, en de kinderen, die door den doop hare gemeenschap zijn ingelijfd, of voor zoover zij niet hunne ouders zijn overgenomen, worden als leden der Kerk erkend en beschouwd tot hare gemeenschap te behooren.

Deze allen blijven tot de Christelijke Gereformeerde Kerk behooren, zoolang zij niet duidelijk toonen zich van haar af te scheiden, of door het bevoegde Kerkbestuur van het lidmaatschap zijn vervallen verklaard.

Er is dus geen de minste twijfel over. Het lichaam van het Chr. Geref. kerkgenootschap heeft tot ledematen en sammellende deelen niet de plaatselijke kerken maar de enkele geloovigen en hun kinderen. En eerst nadat dit geconstateerd is, wordt deze over heel het land verspreide schare van geloovigen in gemeenten ingedeeld.

Dit nu is een zoo kapitale fout, waarin het Collegiaal karakter deser kerk zoo sterk uitkomt, dat reeds daarom dit Statuut geen oogenblik bestaan kan.

Gelijk men weet, is deze fatale fout dan ook niet uit de Kerkenordening van Dordt van 1619, maar geheel in strijd met deze Kerkenordening en haar beginsel onverwepend, letterlijk gekopieerd uit het Algemeen Synodaal Reglement van de „valsche kerk.“

Neen, zooa's het in dit Statuut staat mag en kan het niet zijn.

De ééne generale landskerk bestaat niet uit leden, maar uit kerken. En wat schrijft nu Doc. De Cock in De Baunin van 18 Mei?

De kerk is eene vereniging of verzameling van plaatselijke gemeenten, evenals eene kerk de vereniging of verzameling is van gelovigen die op eene plaats wonen.

Voor deze gulle woorden, waarmee hij onze critiek volkomen rechtvaardigt en het Statuut van 1869 in de hartader trekt, zij onzen boeder De Cock onze hartelijke dank geboden.

Zoo komen we verder!

Zoo iemand dan verstaat Dr. Van Ronkel de kunst om meesterlijk zijn aftocht te dekken.

Hij had op kerkelijk terrein het Alg. Syn. Reglement de Grondwet der kerk genoemd; waartegen natuurlijk moest opgemerkt, dat het gezag, hetwelk in staatszaken aan de Grondwet toekomt, op kerkelijk er alleen rust in Gods Woord.

Wat doet Dr. Van Ronkel nu? Uit „Ons Program“ haalt hij een zinsnede aan, waarin protest wordt ingediend tegen den heiligen nimbus, waarmee de Liberalen de Grondwet omkleeden, en waarin tamelijk kras wordt gezegd, dat de Grondwet volstrekt niet zoo hooge waardij bezit.

En na dit citaat, vraagt hij dan schalks, of het nu aangaat, Gods Woord met zulk een Grondwet op één lijn te stellen? Gevat en handig ongetwijfeld.

Ge zegt, dat het Word Gods een paar van groote waarde is.

Nu haal ik een zinsnede uit uw predicatie aan, waarin ge de ijdele vrouw, die te zeer aan paarden en juwelen hecht, vraagt of heur paarden van groote waarde niet waardeloos voor God zijn, bij het sierna van een blanke ziel niet te vergelijken, ... en ik vraag er leukewig bij, of het dan aangaat Gods heilig Word bij zulk een paar van groote waarde te vergelijken.

Ge ziet, op meer bekend terrein overgebracht, ontsnapt aan zulk argument opeens zijn betooverende klem, maar de greep was vindingrijk.

Ontdaan van allen nutteloozen woordenstrijd is de zaak uiteraard deze.

In den Staat is een Grondwet, die de beginselen aanwijst en de grenzen bepaalt, waaraan de wetten, koninklijke besluiten en ministerieele aanschrijvingen gebonden zijn.

Vraag ik nu op kerkelijk terrein, waar ik met goddelijke autoriteit bekleed de beginselen heb te zoeken, waaraan alle kerkelijke reglementen, canones, besluiten en regelingen gebonden zijn, dan luidt het antwoord: Eeniglijk de Heilige Schrift.

Een Grondwet is een staatsstuk, dat door den koning wordt gesproken aan zijn volk, al doet dat volk zelf bij de samstelling er van ook instrumenteelen dienst.

En evenzo nu is er in de kerk een Heilige Schrift, die eveneens ons door den Koning der kerk gegeven is, al gebruikte Hij daarbij ook instrumenteelen dienst van profeten en apostelen.

En wat de zakelijke opmerking van Dr. Van Ronkel raakt, t. w. dat de Kerkenordening den vorm, de gestalte en niet het wezen der kerk raakt, en dat toch Gods Woord wel voor het wezen, maar niet voor den vorm gezeghebbend zou zijn, daarbij sloop misverstand in.

Voorreest toch komt de vorm niet als een kleed om het wezen, maar is met het wezen gegeven en komt er uit voort. En ten andere steunt hij zelf onmiddellijk toe, dat de beginselen waaraan de kerkgeëring zich te regelen heeft, volstrekt niet van onze willekeur afhangen, maar wel terdege genomen moeten uit Gods Woord.

De instelling en onderscheiding en beëindiging der ambten en de beschikking der genademiddelen, die bijna heel den vorm der kerk bepalen, hangen niet aan wat een algemeen Reglement of Kerkenorde bepaalt, maar eeniglijk aan wat Gods Woord ons deswege oplegt.

Het recht van Wetgeving is, bijzonderlijk in de kerk, dan ook steeds door Gods kinderen als een der stellige attributen van Christus' Koningschap beleden; en het was uitsluitend ter wille van dit Koningschap van Christus, dat we tegen den min gelukkig gekozen titel van Dr. Van Ronkels voorlaatste vlugschrift opkwamen.

Een Grondwet uit te vaardigen is een koninklijke daad; en daad die zonder kerkstreeksche actie van den koning zelf onbestaanbaar is.

En omdat nu het Alg. Syn. Reglement, dat de hoogste wetgevende, rechtsprekende en besturende macht aan de Synode opdraagt, rechtstreeks de Koninklijke majesteit van den Koning der kerk aanrandt, en de naam van Grondwet, zoo hij aan dat Reglement wordt gegeven, dit kwaad nog krasser maakt, ging er ons protest tegen uit.

Toch houden we ons, bij wat na Dr. Van Ronkels jongste verklaring een logomachie is geworden, niet langer op.

Ook hij belijdt en erkent thans: 1°, dat de belijdenis der kerk uit Gods Woord moet geput; 2°, dat de Kerkenordening niet tegen deze belijdenis strijden mag; 3°, dat het Synodaal Reglement zeer beslist tegen die belijdenis strijdt; en 4°, dat derhalve deze regeling vervangen moet door eene Kerkenordening, die weer uit de belijdenis, als uit Gods Woord geput, is afgeleid.

Welnu, daarmee zijn we er.

Immers, wel houdt Dr. Van Ronkel staande, dat Art. 1 en Art. XI van het Alg. Syn. Reglement van deze zuiveringsmoeten uitgesloten; maar natuurlijk is dit uit convenientie en particuliere opinie, niet krachtens zijn eigen beginsel gezegd.

Bleek ook hem toch bij nader onderzoek, dat ook Art. 1 of Art. XI, of ook beide

saam, n
lijdenis
den, da
beginse
artikele
Dat
doen, k
hebben
stemmij
lijdenis
dedigen
Of m
kracht,
staatsre
te hand
hands
Ons
punt, t
te, ken
dat zij
en Ar
of wel
die hij
Belijder
ontdekl
Hier
een za
zuiver
toegege
Hier
weinig.
Gelij
weten,
onverzo
Belijder
dat de
denis i
juist, h
beween
was va
zijds.
Het
in onze
zich se
riepen:
zich sel
En z
Voor
daad d
Genoot
chisch i
Hier
aanvaar
langen
ook on
regende
Metu
de logi
worden
Ook
op den
Dordsch
rich te
niet on
Episcop
lands A
gerd he
ukelen
geering
Dat i
dweept
deert o
weten i
viel, d
vrijheid
Slech
voorte
Ook
kele ke
generab
een Ke
aan te
Nu i
rale Sy
Ellie
kenorde
er gee
op zij
Zulle
1816.
Ook
Met
Staatsc
gemeen
voegdh
Daar
weer ga
1619, i
ordenin
pen. E
wijzige
Hij e
aan he
Vrag
kerkeij
Nog
De e
Thaa
„Indien
Dan zo
tuigen,
Dit
getuize
het Wi
Ook
rechtva
Zoo
Kom
tot de
andere
Opm
in het
ging or
bestaan
is het,
tegen d
Vóór
Nu,
king of
veld.
Wie
Immu